

Rolnummer 5264
Arrest nr. 24/2012 van 16 februari 2012

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 38, § 5, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968, gesteld door de Politierechtbank te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters R. Henneuse en M. Bossuyt, en de rechters L. Lavrysen, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en P. Nihoul, bijgestaan door de griffier F. Meersschaut, onder voorzitterschap van voorzitter R. Henneuse,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 22 februari 2010 in zake het openbaar ministerie tegen Mohamed El Moussati, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 6 december 2011, heeft de Politierechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 38, § 5, van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, in samenhang gelezen met de artikelen 21 en 23 van dezelfde wet, met artikel 2 van het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs en, meer algemeen, met het gehele koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre artikel 38, § 5, van de wet van 16 maart 1968 betrekking heeft op de houders van een rijbewijs van categorie A die gelijktijdig houders zijn van een rijbewijs van categorie B, en niet op de houders van een rijbewijs van categorie A die niet gelijktijdig houders zijn van een rijbewijs van categorie B, zoals bedoeld in het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs en meer in het bijzonder in artikel 2 van het genoemde koninklijk besluit ? ».

Op 21 december 2011 hebben de rechters-verslaggevers J. Spreutels en L. Lavrysen, met toepassing van artikel 72, eerste lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, het Hof ervan in kennis gesteld dat zij ertoe zouden kunnen worden gebracht voor te stellen een arrest van onmiddellijk antwoord te wijzen.

Mohamed El Moussati heeft een memorie met verantwoording ingediend.

De bepalingen van voormelde bijzondere wet met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Mohamed El Moussati wordt voor de Politierechtbank te Brussel vervolgd wegens overtreding van de wet betreffende de politie over het wegverkeer. De Rechtbank stelt vast dat de betrokkene op het ogenblik van de feiten, die hebben plaatsgevonden op 2 september 2008, sinds 19 oktober 2007 houder was van een rijbewijs van type B en sinds 17 juli 2008 van een rijbewijs van type A, en dat artikel 38, § 5, van de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer, dat, wanneer het rijbewijs minder dan twee jaar vóór de feiten werd uitgereikt, de rechtbank ertoe verplicht het verval van het recht tot sturen uit te spreken en het herstel van het recht tot sturen afhankelijk te maken van het slagen voor het theoretische examen of het praktische examen, betrekking heeft op de houders van het rijbewijs B en niet op de houders van het rijbewijs A. De Rechtbank stelt vast dat de overtreding werd begaan met de motor waarvoor de betrokkene houder was van het rijbewijs A en dat artikel 38, § 5, een ongelijkheid in het leven kan roepen tussen bestuurders die houder zijn van het rijbewijs van de categorieën A3, A, B + E, C, C + E en D + E, naargelang zij op de datum van de overtreding al dan niet sedert minder dan twee jaar eveneens houder zijn van een rijbewijs B : degenen die zich niet in die situatie zouden bevinden, zouden bevoordeeld zijn in zoverre zij zouden ontsnappen aan de maatregel bepaald in artikel 38, § 5.

III. *In rechte*

- A -

A.1. De rechters-verslaggevers zijn van mening dat de prejudiciële vraag in een arrest van onmiddellijk antwoord ontkennend zou kunnen worden beantwoord, waarbij ervan wordt uitgegaan dat de in het geding zijnde maatregel, die bestuurders met een geringe ervaring aan een strenger toezicht onderwerpt dan andere bestuurders, kan worden verantwoord door de bekommernis verkeersongevallen te verminderen.

A.2. In zijn memorie met verantwoording wijst Mohamed El Moussati erop dat de prejudiciële vraag werd gesteld omdat hij de toepassing betwist van de verzwarende omstandigheid die het gevolg is van het feit dat hij sedert minder dan twee jaar over een rijbewijs B beschikt, terwijl de overtreding niet met een aan dat rijbewijs onderworpen voertuig werd begaan. Hij erkent dat de wil bestuurders met een geringe ervaring aan een versterkt toezicht te onderwerpen, het verschil in behandeling tussen jonge bestuurders en meer ervaren bestuurders kan verantwoorden; maar die wil laat niet toe het verschil in behandeling te verantwoorden dat bestaat tussen jonge bestuurders, naargelang zij alleen over het rijbewijs A beschikken of tegelijkertijd over een rijbewijs A en een rijbewijs B, waarbij enkel in het tweede geval met de verzwarende omstandigheid rekening kan worden gehouden, zelfs al zou de overtreding zijn begaan met een voertuig onderworpen aan een rijbewijs A. Indien de in het geding zijnde maatregel de verkeersveiligheid zou willen verbeteren, zou hij van toepassing moeten zijn op alle jonge bestuurders en niet alleen op de houders van een rijbewijs B.

- B -

B.1. Artikel 38, § 5, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968, zoals ingevoegd bij de wet van 21 april 2007, bepaalt :

« De rechter moet het verval van het recht tot sturen uitspreken en het herstel van het recht tot sturen minstens afhankelijk maken van het slagen voor het theoretisch of praktisch examen indien hij veroordeelt wegens een overtreding begaan met een motorvoertuig die tot een verval van het recht tot sturen kan leiden en de schuldige sinds minder dan twee jaar houder is van het rijbewijs B.

Het eerste lid is niet van toepassing op artikel 38, § 1, 2°, in geval van een verkeersongeval met enkel lichtgewonden.

Het eerste lid is niet van toepassing op de overtredingen van de tweede graad, zoals bedoeld in artikel 29, § 1 ».

B.2. Het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de vraag of de artikelen 10 en 11 van de Grondwet geschonden zijn door artikel 38, § 5, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968, zoals ingevoegd bij de wet van 21 april 2007, doordat de rechter, met toepassing van voormeld artikel, bij een

veroordeling wegens een overtreding begaan met een motorvoertuig waarvoor een rijbewijs van een andere categorie dan de categorie B is vereist en die tot een verval van het recht tot sturen kan leiden en wanneer de overtreder sinds minder dan twee jaar houder is van het rijbewijs B, verplicht is het verval van het recht tot sturen uit te spreken en het herstel van het recht tot sturen minstens afhankelijk moet maken van het slagen voor het theoretische of praktische examen, terwijl de rechter daartoe niet is verplicht indien de schuldige voor dezelfde overtreding geen houder is van een rijbewijs B.

B.3. De keuze van de wetgever wordt in de parlementaire voorbereiding van de in het geding zijnde bepaling als volgt uiteengezet :

« Kennis en vaardigheid zijn betrouwbaar te testen op het rijexamen, maar attitude en gedrag zijn dat niet. Daarom wordt het eerste jaar dat men zijn rijbewijs heeft behaald beschouwd als een jaar waarbinnen de praktijk moet uitwijzen of de nieuwe, meestal ook jonge, bestuurder een veilige rijstijl heeft ontwikkeld.

Is dat niet het geval, dan moet hij zijn theoretisch en/of praktisch rijexamen opnieuw afleggen.

Onder meer de volgende overtredingen komen volgens de wet van 16 maart 1968 betreffende de politie over het wegverkeer in aanmerking voor een verval van het recht tot sturen :

- alcohol en dronkenschap in het verkeer;
- overtredingen van de tweede, derde of vierde graad;
- drugs in het verkeer;
- een radarverklikker aan boord hebben;
- verkeersongevallen met doden of ernstige gewonden veroorzaken;
- recidive (reeds drie keer veroordeeld in het jaar voorafgaand aan de overtreding);
- rijden zonder houder te zijn van een rijbewijs of rijden terwijl men medisch ongeschikt is;
- vluchtmisdrijf;
- de toegelaten maximumsnelheid met meer dan 30 kilometer per uur overschrijden;
- de toegelaten maximumsnelheid met meer dan 20 kilometer per uur overschrijden in een bebouwde kom, zone 30 of woonerf » (*Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2836/001, p. 4).

Een amendement werd aangenomen dat de vermelde termijn van een op twee jaar brengt (*Parl. St.*, Kamer, 2006-2007, DOC 51-2836/002).

B.4. Zoals het Hof in zijn arresten nrs. 163/2009, 209/2009, 81/2010 en 5/2011 heeft geoordeeld, wordt de maatregel van het verval van het recht tot besturen van een motorvoertuig verantwoord door de bekommernis verkeersongevallen te verminderen en op die manier de verkeersveiligheid te bevorderen.

De in het geding zijnde maatregel strekt ertoe bestuurders met een geringe ervaring in het wegverkeer, zoals te dezen, aan een strenger toezicht te onderwerpen dan andere bestuurders. Door de eerstgenoemde bestuurders te verplichten, wanneer zij wegens bepaalde overtredingen zijn veroordeeld, hun theoretische kennis of praktische vaardigheden opnieuw te bewijzen, draagt de maatregel bij tot een verbetering van de veiligheid van de andere weggebruikers en van de verkeersveiligheid in het algemeen. De maatregel is bovendien beperkt tot bestuurders die bepaalde ernstige verkeersovertredingen hebben begaan.

Aan de andere bestuurders die wegens dezelfde overtredingen zijn veroordeeld, kan precies dezelfde verplichting worden opgelegd, alleen behoort het dan tot de beoordelingsvrijheid van de rechter om die verplichting al dan niet op te leggen.

Gelet op de doelstelling van de in het geding zijnde maatregel en op de omstandigheid dat de wetgever ervan is kunnen uitgaan dat de grootste risico's diegene zijn die te maken hebben met het feit dat bestuurders met een geringe ervaring houder zijn van een rijbewijs van categorie B, met name rekening houdend met het aandeel van de voertuigen in het verkeer waarvoor dat rijbewijs is vereist, leidt de keuze van de wetgever om de beoordelingsvrijheid van de rechter ten aanzien van een bepaalde categorie van veroordeelden uit te sluiten, niet tot een kennelijk onredelijk verschil in behandeling of tot een kennelijk onevenredige straf.

B.5. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 38, § 5, van de wetten betreffende de politie over het wegverkeer, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 16 maart 1968, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 16 februari 2012.

De griffier,

De voorzitter,

F. Meersschaut

R. Henneuse